

FARANS ÅR 1944 – 1948 ...OCH SENARE FAROR

Åren 1944-48 benämns som "Farans år".

Rädslan var stor att Finlands skulle gå samma öde till mötes som de övriga länderna i Sovjets intressesfär.

Sammanställningen innehåller både svensk- och finskspråkiga texter

Lars-Eric Thylén

2025

Finlands brokiga väg mot en självbestämd utrikespolitik

VSB-pakten

◦

Paasikivilinjen

◦

Finlandiseringen under Urho Kekkonens tid som till stor del ännu fortsatte med både Mauno Koivistos och Tarja Halonens kelande (mielistely) med ryssarna

◦

Hemryssar

◦

Den väst-förankrade politiken med Sauli Niinistö

FARANS ÅR 1944 – 1948

Kanonbåtar bevakar presidentens slott.

När situationen var som spändast lät Paasikivi höja försvarets beredskap. Utanför Helsingfors stod trupper och pansarvagnar redo att vid behov ingripa. Kanonbåtar bevakade presidentens slott i Södra hamnen och för säkerhets skull beslagtogs den kommunistkontrollerade rörliga polisens vapenförråd.

”Farans år” blev en benämning på efterkrigstiden 1944–1948, då man allmänt uppfattade att det förelåg såväl ett inre som ett yttre hot mot landets västerländska samhällsordning.

SPIONAGE och ”HemRyssar”

Kalla krigets ”sovande agenter” försvann aldrig

HOTET FRÅN
RYSSLAND

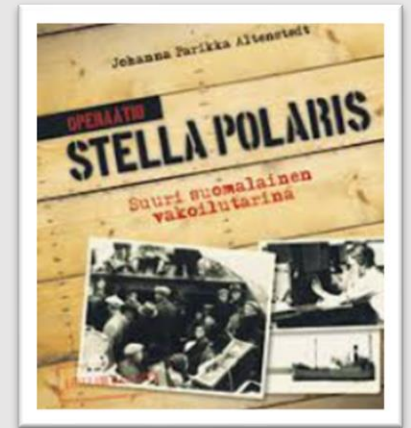
VAARAN VUOSIEN
VAKOOJA

Operation Stella Polaris

Operation Stella Polaris var en hemlig finländsk underrättelseoperation, med syfte att flytta utrustning och känsligt underrättelsematerial till Sverige så att verksamheten skulle kunna fortsätta och materialet inte skulle hamna i Sovjetunionens händer. Operationen hade sin bas i den lilla fiskebyn Nämptäs i Närpes, varifrån arkivet skeppades till svenska hamnar.

Operation Stella Polaris planerades under sommaren 1944, när det började bli uppenbart att Finland skulle förlora kriget, och det bedömdes att Sovjetunionen skulle kunna ockupera Finland. En av avsikterna från finländskt håll var att kunna etablera finländsk militär signalspaning på svensk mark åt en möjlig finländsk exilregering.

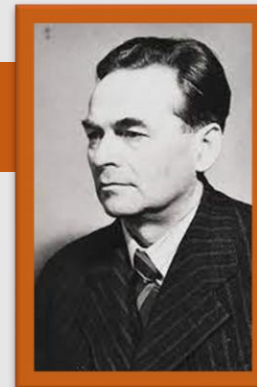

Farans År

Kommunistisk kupp planerades 1948

Minister, riksdagsman Förrädare ?

Yrjö Leino
1897-1961

Efter det kommunistiska maktövertagandet i Tjeckoslovakien 1948 utsattes Finland för påtryckningar om att underteckna ett avtal liknande de överenskommelser som Sovjetunionen tvingat på ett antal stater i Östeuropa.

Rykten spreds om att en kommunistisk kupp planerades även i Finland och krigsmakten började mobiliseras. Inrikesministern, den alkoholiserade Yrjö Leino tvingades avgå och i riksdagsvalet 1948 gick hans parti Folkdemokraterna starkt tillbaka och uteslöts ur regeringen.

Föregångare till Vänsterförbundet (1990)
- Bakom SKDL-namnet var paret
Hertta Kuusinen och Yrjö Leino

Yles korrespondent i Tjeckoslovakien,
den kände Lieko Zachovalova var
dotter till Yrjö Leino.
"Prahan ääni"

Paasikivi-linjen

Paasikivis primära utrikespolitiska mål var att undanröja det undantagstillstånd vapenstilleståndet 1944 förde med sig och återställa Finlands fulla suveräna rättigheter. För detta förutsattes att Finland ingick ett fredsavtal med de allierade samt uppfyllde villkoren i avtalet. I praktiken sträckte sig denna policy mycket längre än väntat, eftersom fredsavtalet i Paris 1947 innehöll sådana bestämmelser om Finlands säkerhetspolitik och inre yttrandefrihet från vilka Finland kunde lösgöra sig först efter att Sovjetunionen hade upplösts och det kalla kriget var förbi. I detta hänseende fortsatte president Urho Kekkonen sin företrädares politik genom att han iakttog bestämmelserna och konsekvent försökte få dem tolkade, ändrade eller helt upphävda med samtycke av Sovjetunionen och Storbritannien, vilka företrädde de allierade.

Källa: Paasikivi-Samfundet

Paasikivi J.K
1946-1956

1948 - 1992

Den 6 april 1948 undertecknades fördrag om vänskap, samarbete och ömsesidigt bistånd. Det skulle gälla i tio år och innebar att om någon försökte anfälla Sovjetunionen över Finlands territorium skulle Finland inom sitt territorium bekämpa denna fiende och kunna be Sovjetunionen om militärt bistånd. Trots namnet var det inte fråga om *ömsesidigt* bistånd, Finland förbehöll sig rätten att vara neutral vid krig mellan Sovjetunionen och andra stater om Finland inte anfölls.

VSB – avtalet

6.4.1948

*Fördrag om vänskap, samverkan
och ömsesidigt bistånd*

VSB-avtalet upphävdes genom ett nytt avtal som tecknades 1992

Sovjetunionen upplöses och Finland kan dra sig ur VSB-avtalet

Boris Jeltsin proklamerar Rysslands självständighet och Sovjetunionen upplöses 25.12. 1991.

Finland ser sin chans och konstaterar i januari 1992 att motparten i VSB-pakten inte längre existerar och att avtalet inte längre är ikraft.

Två månader senare lämnar Finland in sin medlemsansökan till EG. (18.3.1992)

Sverige hade utan att meddela Finland inlämnat sin ansökan i oktober 1991.

(Finlands och Sveriges statsministrar Esko Aho, Ingvar Carlsson)

Vodkan var en viktig ingrediens i östpolitiken

SMAKANDE VÄNSKAP

Niinistö och Putins föregångare.
Gårr goo dehe Smirnof! Skåål...

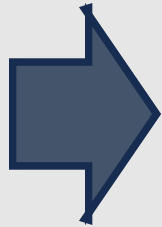
”FINLANDS LEDNING” PÅ 1960-talet

Kliment Voroshilov, marskalk,
ordförande för Högsta sovjet
Nikita Chrusjtjov,
generalsekreterare för SUKP:s
centralkommitté.
Urho Kekkonen, Finlands
president

Vorosilov, Chrustjov och Kekkonen

Stalins direktiv till
försvarsminister
Voroshilov

Sota oli edessä ja Stalinilla selkeä suunnitelma hänen ilmoittaessaan puolustusministeri Kliment Vorošiloville ja amiraali Ivan Isakoville: ”Suomalaiset on asutettava muualle...Suomessa on vähemmän asukkaita kuin Leningradissa, ja heidät on helppo siirtää muualle.”

Marsalkka Georgi Zukov 600-sivuisissa muistelmissaan

Finland hotas av nattfrosten 1958

Kekkonen och Fagerholms
regering 1958

Det officiella umgänget staterna emellan avstannade för flera månader; bland annat saknade Sovjetunionen ambassadör i Helsingfors under tiden 10 oktober 1958 till 20 februari 1959. Sovjetledningen såg med misstro på den 29 augusti 1958 utnämnda ministären Fagerholm, som ställt Demokratiska förbundet för Finlands folk, segrarna i riksdagsvalet föregående sommar, i opposition. Misstron tilltog, då Finland föreföll att vara på väg att omstrukturera sin utrikeshandel genom en ökad satsning på den västeuropeiska, särskilt västtyska, marknaden.

Notkrisen 1961

Notkrisen, var en politisk kris i Finland som utlöstes i oktober 1961, efter att Sovjetunionens utrikesminister Andrej Gromyko sände en not till Finlands regering med krav på att omförhandla och förlänga VSB-avtalet

Ryssland såg inte med blida ögon på att Olavi Honka (Bremer) ställde upp i presidentvalet.

Notkrisen är en av de händelser som bidragit till begreppet **finlandisering**, där en stormakt utövat påtryckningar för att styra ett mindre lands politik.

Kekkonen läser noten från Sovjet 1961. Han var på Hawaii på semester med ambassadör Rafael Seppälä, Max Jakobsson och Ahti Karjalainen.

Ahti Karjalainen – en alkoholiserad statsminister

Ahti Karjalainen I
1962-1963

Ahti Karjalainen II
1970-1971

**Viina tuhosi valtiomiesuran – humalainen töhöily
markan devalvoinnissa käynnisti Ahti Karjalaisen
lähtölaskennan Suomen Pankista 40 vuotta sitten**

Entinen pääministeri,
ulkoministeri ja Suomen
Pankin pääjohtaja **Ahti
Karjalainen (1923-1990)**

Källa: Suomenmaa/2022

Den alkoholiserade
statsministern höll på att bli
till en fara för hela landet.

Kekkonen – Kekkonen – Kekkonen 1956 - 1982

Finlandisering 1960 - talet

Begreppet syftade ordagrant på att Finland gav efter för Sovjetunionens krav. Termen försvagade Finlands trovärdighet som en neutral stat och president Kekkonen tillsammans med politiska ledningen bestred företeelsen och betonade Finlands neutrala och oberoende position.

Finlandiseringen som en intern finländsk företeelse var skadligt för Finland, och framkom som en **beredvillighet att vika för inbillade politiska krav från Sovjetunionen**. I inrikespolitiska beslut tog man stor hänsyn till **Moskvas** önskemål och Sovjetkritiker lämnades utanför politiska kretsar.

Husryssar - Kotiryssä

Husryss eller husrysse var en populär beteckning för sovjetiska diplomater eller påverkansagenter som i Finland odlade långvariga privata och personliga kontakter med finländska befattningshavare och journalister under kalla kriget och finlandiseringstiden.

”Neuvostoliiton ja KGB:n luoma kotiryssä-instituutio vaikutti merkittävästi niin Suomen sisä- kuin ulkopoliitikassa neuvostoaikana. Sen ”rakentaminen” alkoi toden teolla vuosina 1955–56, jolloin Neuvostoliiton tavoitteena oli turvata Urho Kaleva Kekkonen valinta Suomen presidentiksi. Jatkossa pyrittiin ”kekkoslaisten” ja YYA-vaikuttajien vallassa pysymiseen.

Keskeinen kotiryssäimme oli Viktor Vladimirov, eri tehtävissä Suomessa vuodesta 1955 liikkunut legendaarinen diplomaatti. Hän loi suhteet niin presidenttiin kuin sittemmin Suojelupoliisin päällikköön Seppo Tiitiseen.

Vladimirov oli kielitaitoinen herrasmies. Vaikea uskoa hänen (mahdollisesti) toimineen myös niin sanottujen ”märkien juttujen”, jopa salamurhien taustalla. Ei toki Suomessa..”

Källa: Pentti Stranius

Husryssar - Kotiryssä

”Kotiryssät” olivat neuvostoliittolaisia salaisen poliisin, KGB:n, virkailijoita, joita Suomessa nimitettiin myös ”Kokkolan palloseuran” pelaajiksi. Heidän tehtävänään oli sekä kerätä salaista tietoa Suomessa, että levittää suomalaisille ”oikeaa tietoa” eli propagandaa.

Källa: Tauno Tiusanen

Entinen kansanedustaja Jutta Zilliacus toivoi presidentti Mauno Koiviston pyytävän anteeksi Suomen vähäeleisyyttä Viron itsenäisyyspyrkimyksissä vuonna 1991

Finlandisering under Koivistos tid

Mauno Koiviston anteeksiantamattomat virheet

Koiviston säälimätöntä ja torjuvaa suhtautumista 90-luvun alussa virolaisten ja muiden Baltian maiden itsenäisyyspyrkimykseen on kuitenkin hyvin vaikea ymmärtää, saati hyväksyä. Hyvin monet suomalaiset muistelevat edelleen asiaa ja pitävät Koiviston asennetta häpeällisenä ja raukkamaisena. Koivisto ei vain vaiennut Viron tilanteesta, vaan suorastaan varoitteli virolaisia irrottautumaan Neuvostoliitosta. Hän myös varoitteli suomalaisia poliitikkoja ja kehotti heitä olemaan rohkaisematta virolaisia itsenäistymisasiassa.

Koiviston NATO-kanta

Presidentti Koivisto ei näe mitään tarvetta Suomen Nato-jäsenyydelle. Me emme ole sillä tavalla uhattuna, että tarvittaisiin uusia ratkaisuja, hän perusteli (MTV/2009)

Presidentti ja ylipäällikkö Tarja Halosen strateginen ohjaus

Puolustusvoimain komentajana amiraali Juhani Kaskeala sai vuonna 2001 presidentti Tarja Haloselta moitteet siitä, kun hän oli sanonut lehdistötilaisuudessa, että Baltian maiden Nato-jäsenyys lisäisi Itämeren alueen vakautta. HS:n pilapiirtäjä Terho Ovaska tarttui aiheeseen. Kuva: TERHO HS 17.6.2001

Itäsuhteiden Vartija
Presidentti
Tarja Halonen

En svag och blåögd president

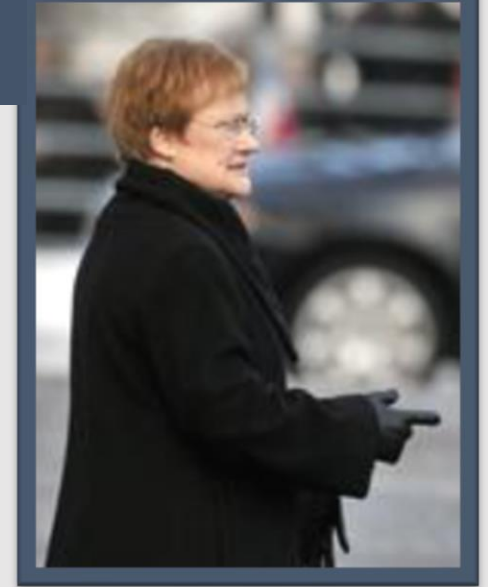
Tarja Halonen vastusti aktiivisesti Nato-jäsenyyttä, Sauli Niinistö odotti konsensusta

Suomi vietiin Sauli Niinistön taitavasti ohjaamana kohti läntisen arvoyhteisön ydintä.

"Suomelle luontainen hetki liittyä Naton jäseneksi olisi ollut 2004, kun Baltian maat liittyivät. Koska Halosen presidenttipyrkimyksen nimenomainen tavoite oli ollut estää Suomen Nato-jäsenyys, oli selvää, että tuon momentumin käyttäminen ei ollut mahdollista. Ilman presidentin ja tässä tapauksessa myös ulkoministerin tukea liittymisprosessi ei olisi edes lähtenyt liikkeelle. Halonen meni vielä pitemmälle.

Hän neuvoi ja varoitti Baltian maita liittymästä Naton jäseniksi.

Se on Suomen ulkopoliittisen johdon huonoin koskaan antama neuvo. Jos Baltian maat eivät olisi liittyneet, olisi Putinille ollut huomattavasti helpompaa nielaista Baltian maat 2014 kuin osa Ukrainaa.

Hand i Hand
"Så Gulligt"
2010

Katt-gåvan från Ryssland (Med inbyggd chips?)

En gåva från Dmitri Medvedev 2013

Katten överlämnades av ambassadör Aleksandr Rumjantsev

Päivän Byrokraatti @pbyrokr... · 1d ...

Tarja Halonen: ”Meillä pitää olla rohkeutta kysyä: Demonisoidaanko presidentti Putinia USA:ssa?”
- 28.4.2016

(Venäjä aloitti proxy-sodan Itä-Ukrainassa ja miehitti Krimin helmikuussa 2014. Heinäkuussa 2014 Venäjä ampui alas MH17-matkustajalennon.)

uusisuomi.fi

Tarja Halonen: ”Meillä pitää olla rohkeutta kysyä: Demonisoida

130

186

1,849

114k

Man skäms på hela Finlands vägnar, att vi hade en sådan godtrogen och finlandiserad president !

Tarja Halonen: *”Vi bör ha mod att fråga: Svartmålas president Putin i USA?”* (28.4.2016) – Så blåögd fastän Krim hade annekterats 2014.

Trots Krim-annekteringen 2014

Tarja Halonen Venäjän mediassa: Yhteistyö Vladimir Putinin kanssa tekee maailmasta turvallisemman

Verkkouutiset

Sputnik otsikoi uutisessaan, että "Suomen entinen presidentti toivoo yhteistyötä Putinin kanssa, tehdäkseen maailmasta valoisamman".

28.10.2016

"Haluamme seuraavaksi Suomen!" – tuhannet venäläiset hurrasivat Putinille

Moskovassa juhlistettiin eilen Krimin Venäjään liittämisen vuosipäivää.

Vladimir Putin puhui venäläisille Krimin liittämisen vuosijuhlassa. AP

Jubileumskonserten 19.3.2015 – ett år efter Krims annektering ”Vi Tillsammans”

Källa: HS / Ryska RBK-kanalen

110 000 festdeltagare

**”Olé! Olé-olé-olé! Krim är vårt! Ge oss som nästa Polen och Finland!
Vi vill ha Polen och Finland!”**

Naturligt och öppet förhållande 2005

”Ongelmattomat suhteet”

Skilda synsätt för 20 år sedan

"Venäjä on totalitarismia kohti kulkeva valtio, joka on läpeensä korruptoitunut, jonka oikeusjärjestelmä on poliittisessa kontrollissa ja jonka johtopaikoilla istuu KGB:n teurastajia. Näinä aikoina yleismyönteinen suhtautuminen Venäjään voi perustua vain tietämättömyyteen tai ideologiseen sokeuteen."

Jussi Halla-aho: "Minä ja Venäjä", Scripta 19.10.2004

"Naapurinamme ei ole enää Neuvostoliitto tai tsaarin Venäjä. Nykyään Suomi ja Venäjä jakavat ihan samat ideologiset päämäärät, kuten demokratian, ihmisoikeudet, oikeusvaltion ja hyvän hallinnon."

Tarja Halonen: "Halonen: Suomessa on Venäjän pelkoa",
Yle 1.10.2005

Sauli Niinistö väljs till president och den "godtrogne" nato-motståndaren Tarja Halonen avgår

1. Mars 2012

1.3.2024

Vladimir Putins Wän

Högtidligt tillfälle,
men sura miner..

Månne fel
presidenter på
podiet ?

En Besvikelsernas Dag ??

Trots en svajande politik kunde Finland undvika att bli en del av den ryska kulturen

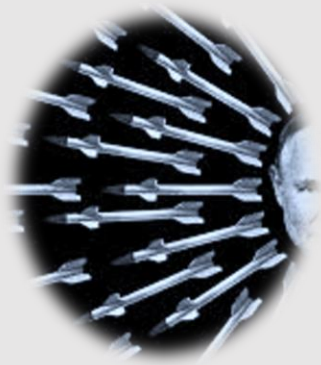
Vladimir Vladimirovitj Putin

***Den Ryska Kulturen
Skål Vladimir !***

Det Ryska Hotet

Det Ryska Hotet har alltid legat över Finland och den östra horisonten

Farans år har upprepat sig flera gånger sedan 1944-1948. Senast då Ryssland ställde krav på Nato att inte utvidga sig mot den ryska gränsen.

– De ryska målen har varit tydliga från president Putin under flera års tid. Det började 2007 i München på säkerhetskonferensen när han sa att vi måste ha en ny säkerhetsordning, vi vill ha rätt till en **egen intressesfär**, vi kan inte tolerera något annat.

I december 2021, bara ett par månader före storanfallet mot Ukraina, kom ryssarna med en lista med krav för att "trygga" sin säkerhet. Väst ansåg då att kraven var helt orealistiska.

Ryssland krävde bland annat att Nato inte skulle få anta nya medlemmar. Kreml ville också att Nato skulle dra bort sina trupper från de länder som gått med i alliansen efter år 1997, alltså till exempel Baltikum och Polen.

Dessutom krävde Ryssland att Nato inte skulle inrätta nya militärbaser i de länder som under kalla kriget hade hört till Sovjetunionen

9.3.2023

President Niinistös besök i Vita huset:

Biden upprepade USA:s kompakta stöd för Finlands Natomedlemskap

USA stöder att Finland snabbt blir fullvärdig medlem av Nato. Det var budskapet efter att president Sauli Niinistö träffat USA:s president Joe Biden och kongressens utrikespolitiska ledning i Washington på torsdagen.

**President Sauli Niinistö efter Rysslands invasion i Ukraina 24.2.2022:
"Nu har maskerna tagits av, bara krigets kalla ansikte är synligt"**

Detta inledde Finlands Nato-medlemskapsprocess, President Niinistö gjorde ett snabbbesök till USA och president Joe Biden. Prosessen var igång och man fick Sverige med sig i en gemensam ansökan som för Finlands del ledde till medlemskap 4.4.2023.

